

Stockholm den 29 januari 2018

Svea hovrätt
Box 2290
103 17 Stockholm

Överklagande (kompletterande)

Klagande: Henrik Gustavsson,

Ombud: Jur.kand. Fredrik Bergman
Centrum för rättvisa
Box 2215, 103 15 Stockholm

Motpart: Svenska Byggnadsarbetareförbundet, 802000-4936
Hagagatan 2, 106 32 Stockholm

Ombud: Advokaterna Mats Borgström och Jonas Wiberg
Advokatfirman DLA Piper Sweden KB
Box 7315, 103 90 Stockholm

Chefsjuristen Dan Holke
LO-TCO Rättsskydd AB
Box 1155, 111 81 Stockholm

Överklagat avgörande: Stockholms tingsrätts dom 2017-12-08 i mål nr T 11087-09

1. YRKANDEN

- 1.1 Henrik Gustavsson yrkar att hovrätten ska meddela prövningstillstånd och, med ändring av tingsrättens dom, förplikta Svenska Byggnadsarbetareförbundet att betala *i första hand* ett belopp om 765 000 kr och *i andra hand* ett belopp om 324 727 kr, tillsammans med ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess betalning sker.
- 1.2 Henrik Gustavsson yrkar att hovrätten, med ändring av tingsrättens dom, ska förplikta Svenska Byggnadsarbetareförbundet att betala hans rättegångskostnader i tingsrätten.
- 1.3 Henrik Gustavsson yrkar ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten med ett belopp som kommer att anges senare.

2. GRUNDERNA FÖR ÖVERKLAGANDET

- 2.1 Tingsrätten har gjort en felaktig bedömning i frågan om hur det skadestånd som Svenska Byggnadsarbetareförbundet (Byggnads) ska förpliktas att betala till Henrik Gustavsson ska bestämmas. Skadeståndet ska bestämmas till det av Henrik Gustavsson i första hand begärda beloppet.
- 2.2 Tingsrätten har gjort en felaktig bedömning i frågan om hur rättegångskostnaderna ska fördelas. Tyngdpunkten i målet har avsett frågan om Byggnads över huvud taget kan bli skadeståndsskyldigt. Frågan om storleken av det belopp som Byggnads ska ersätta Henrik Gustavsson med har endast utgjort en begränsad del av målet. Tingsrätten borde därför ha förpliktat Byggnads att ersätta Henrik Gustavsson för hans rättegångskostnader där.

3. SKÄLEN FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

3.1 Det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till (ändringsdispens)

4. UTVECKLING AV GRUNDERNA FÖR ÖVERKLAGANDET OCH SKÄLEN FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

4.1 Bakgrunden till tvisten och parternas respektive talan framgår av tingsrättens dom.

4.2 Henrik Gustavssons förstahandsyrkande avser ersättning för de intäkter som HGS Linköping AB gick miste om på grund av Byggnads stridsåtgärder. Henrik Gustavsson har förvärvat HGS Linköping AB:s fordran mot Byggnads.

4.3 Tingsrätten har på ett riktigt sätt bedömt att Byggnads stridsåtgärder, som pågick under tiden den 22 juni 2006 till den 14 juni 2007, kränkte HGS Linköping AB:s negativa föreningsfrihet och äganderätt enligt Europakonventionen.

4.4 Tingsrätten har även på ett riktigt sätt, och i enlighet med de uttalanden som Högsta domstolen gjorde i sin mellandom i målet (NJA 2015 s. 899), bedömt att Byggnads agerande är att anse som kvalificerat otillbörligt, i vart fall i tiden efter den s.k. Evaldsson-domen från Europadomstolen den 13 februari 2007.

4.5 Detta innebär, enligt tingsrätten, att Byggnads är skyldigt att ersätta Henrik Gustavsson för den förmögenhetsskada som stridsåtgärderna orsakade HGS Linköping AB i tiden efter Evaldsson-domen. I frågan om orsakssambandet mellan Byggnads stridsåtgärder och HGS Linköping AB:s skada har tingsrätten

bedömt att det är klart mera sannolikt att det är Byggnads stridsåtgärder som har orsakat bolagets skada än andra faktorer.

- 4.6 Tingsrätten har dock gjort en felaktig bedömning i frågan om hur skadeståndet ska bestämmas, och det utgör skäl för hovrätten att meddela prövningstillstånd i målet.
- 4.7 Som tingsrätten uttalar är det en grundläggande skadeståndsrättslig princip att skadeståndet ska ställa den skadelidande i samma läge som om den skadegörande handlingen inte hade inträffat. Henrik Gustavssons inställning är att Byggnads stridsåtgärder medförde att HGS Linköping AB gick miste om intäkter under den tid som blockaden pågick samt att blockaden var den huvudsakliga orsaken till företags obestånd och konkurs den 19 juni 2007.
- 4.8 Som tingsrätten har kommit fram till är en sådan skada svår att bedöma och det finns förutsättningar att uppskatta den till ett skäligt belopp med stöd av 35 kap. 5 § rättegångsbalken. Det belopp som Henrik Gustavsson i första hand begär ersättning för motsvarar de intäkter som hade tillförts HGS Linköping AB om företaget hade fått uppföra ytterligare tolv Anebyhus, vilket var den uppskattade årliga försäljningsvolymen. Skadan är således försiktigt beräknad; om inte Byggnads hade försatt HGS Linköping AB i blockad hade företaget kanske funnits än idag och fortsatt att bygga hus från Anebyhus eller andra tillverkare.
- 4.9 Tingsrätten har på grundval av bevisningen i målet godtagit att det begärda beloppet motsvarar intäkterna från tolv Anebyhus, samt bedömt att HGS Linköping AB hade både förutsättningar och förmåga att uppföra tolv hus per år, men funnit att det inte går att slå fast att företaget ”verkligen hade fått uppföra tolv hus det aktuella året”, dvs. under den tid som företaget var försatt i blockad

(22 juni 2006 – 14 juni 2007). Tingsrätten har i stället bestämt skadeståndet med utgångspunkt från att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade försatt bolaget i blockad, hade kunnat uppföra åtta hus under den tid som blockaden pågick.

- 4.10 Henrik Gustavsson har ingen invändning mot bedömningen att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade försatt bolaget i blockad, hade kunnat uppföra ytterligare åtta hus under den tid som blockaden pågick. Henrik Gustavsson har dock inte begränsat sitt påstående om skada till den tid som blockaden pågick, vilket tingsrätten verkar ha utgått från.
- 4.11 För det fall skadan inte begränsas till den tid som blockaden pågick är det uppenbart att skadeståndet kan bestämmas till ett högre belopp än det som tingsrätten fastställt. Tingsrätten har bedömt att HGS Linköping AB, utan Byggnads inblandning, hade kunnat uppföra ytterligare åtta hus under det år som blockaden pågick. Redan med den utgångspunkten är det rimligt att anta att företaget, om Byggnads inte hade vidtagit de stridsåtgärder som orsakade bolagets obestånd och konkurs, både hade haft förutsättningar och förmåga att uppföra i vart fall ytterligare fyra hus i tiden därefter.
- 4.12 Det nu sagda innebär att skadan rätteligen borde ha uppskattats till det av Henrik Gustavsson begärda beloppet. Tingsrättens dom ska därför ändras i den delen.
- 4.13 Tingsrätten har vidare gjort en felaktig bedömning i frågan om hur rättegångskostnaderna ska fördelas.
- 4.14 Henrik Gustavsson väckte talan i målet den 9 juli 2009. Byggnads invändning om rättegångshinder ogillades slutligen genom Högsta domstolens beslut den 1 juni 2011 att inte meddela

prövningstillstånd i den frågan. Fram till Högsta domstolens mellandom den 17 december 2015 har målet uteslutande handlat om den rättsliga frågan om Byggnads över huvud taget kan åläggas skadeståndsansvar.

- 4.15 Frågan om storleken av det belopp som Byggnads ska ersätta Henrik Gustavsson med har endast utgjort en begränsad del av målet. Tingsrätten borde därför, i enlighet med den s.k. tyngdpunktsprincipen, ha betraktat Henrik Gustavsson som fullt ut vinnande part i rättegångskostnadshänseende.

5. BEVISUPPGIFT

5.1 Inledning

- 5.1.1 Henrik Gustavsson åberopar samma bevisning i hovrätten som han åberopade i tingsrätten.

- 5.1.2 Förhören som togs upp i tingsrätten kan i hovrätten läggas fram genom uppspelning av tingsrättens ljud- och bildfiler.

5.2 Muntlig bevisning

- 5.2.1 Partsförhör under sanningsförsäkran med *Henrik Gustavsson*, som ägde företaget HGS Linköping AB och utgjorde dess styrelse.

Henrik Gustavsson ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund och erfarenhet, anställningsförhållandena i HGS Linköping AB, verksamheten i HGS Linköping AB, samarbetet med B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB, konjunkturen i byggsektorn i Östergötland, kontakterna med Byggnads, inställningen till Byggnads krav på kollektivavtal (hängavtal) eller medlemskap i Sveriges Byggindustrier, stridsåtgärdernas omfattning och

verkningar, skadornas storlek, skälet till att HGS Linköping AB tecknade hängavtal sedan granskningsavgifterna hade avskaffats, samt orsakerna till HGS Linköping AB:s konkurs.

Förhöret åberopas till styrkande av

att HGS Linköping AB erbjöd sina anställda lön, försäkringsskydd och andra anställningsvillkor som inte var sämre än dem som följde av gällande kollektivavtal,

att HGS Linköping AB och B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade en överenskommelse om att HGS Linköping AB skulle uppföra cirka tolv småhus från Anebyhus per år, varav sex på generalentreprenad och sex stomresta hus (delad entreprenad), samt att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot företaget, hade haft förmåga att göra detta,

att Henrik Gustavsson och B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl även hade en överenskommelse om att Henrik Gustavsson mot viss provision skulle förmedla försäljningsavtal avseende monteringsfärdiga småhus från Anebyhus AB,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB var HGS Linköping AB:s viktigaste uppdragsgivare,

att byggkonjunkturen i Östergötland var gynnsam under den i målet relevanta tiden,

att den genomsnittliga kontraktssumman för de aktuella uppdragen var cirka 850 000 kr för en generalentreprenad och cirka hälften av det beloppet för en stomresning,

att den kontraktssumma som HGS Linköping AB bestämde för en entreprenad innefattade en vinstmarginal om cirka 10 procent i förhållande till företagets kostnader för densamma,

att Byggnads krav på kollektivavtal inte berodde på att förbundet hade synpunkter på de anställningsvillkor som HGS Linköping AB erbjöd sina anställda,

att skälen för HGS Linköping AB att inte teckna kollektivavtal var systemet med granskningsavgifter och att varken Henrik Gustavsson eller de tre anställda ville ha kollektivavtal eller på annat sätt stödja Byggnads, Sveriges Byggindustrier eller Svenskt Näringsliv,

att Byggnads krav på kollektivavtal innebar att HGS Linköping AB skulle tvingas ge ekonomiska bidrag antingen till Byggnads eller till Sveriges Byggindustrier/Svenskt Näringsliv samt att Henrik Gustavsson av ideologiska skäl varken ville stödja Byggnads, Sveriges Byggindustrier eller Svenskt Näringsliv,

att HGS Linköping AB inte hade någon möjlighet att påverka innehållet i det kollektivavtal (hängavtal) som Byggnads krävde att företaget skulle teckna,

att företrädare för Byggnads, i anslutning till att stridsåtgärderna mot HGS Linköping AB trädde i kraft, kontaktade Anebyhus AB genom dess dåvarande verkställande direktör, Kenneth Roos, i syfte att förmå Anebyhus AB att hindra HGS Linköping AB från att erhålla uppdrag att uppföra hus från Anebyhus AB via B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB,

att HGS Linköping AB fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007 hade uppfört fyra småhus från Anebyhus AB som B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade förmedlat,

att orsaken till att HGS Linköping AB inte erhöll fler uppdrag från B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB berodde på åtgärder som Byggnads vidtagit,

att HGS Linköping AB från 2006 och fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007 som entreprenör hade uppfört två småhus från hustillverkaren Willa Nordic AB,

att HGS Linköping AB och Henrik Gustavsson under den tid som stridsåtgärderna var i kraft vidtog åtgärder för att begränsa sin skada, bl.a. genom att försöka få stridsåtgärderna hävda, åta sig mindre arbeten, hyra ut personal till andra uppdragsgivare samt att uppföra hus från småhustillverkaren Willa Nordic AB,

att verksamheten i HGS Linköping AB inte gick att driva vidare på grund av Byggnads stridsåtgärder, bl.a. genom att dessa försvårade nyanställning av personal och möjligheterna att anlita underentreprenörer, och att stridsåtgärderna var den huvudsakliga orsaken till att HGS Linköping AB kom på obestånd och försattes i konkurs,

att skälet till att HGS Linköping AB tecknade hängavtal var att granskningsavgifterna hade avskaffats, samt

att Henrik Gustavsson orsakades skador till följd av HGS Linköping AB:s konkurs genom det att han dels förlorade det av honom insatta aktiekapitalet, dels tvingades betala företagets skatteskulder, och dels tvingades infria ett borgensåtagande åt

HGS Linköping AB, samt att dessa skador berodde på Byggnads åtgärder.

5.2.2 Vittnesförhör med *Patrik Randström (f.d. Berg)*, som tidigare var anställd i HGS Linköping AB.

Patrik Randström ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund, sin anställning hos HGS Linköping AB, verksamheten i HGS Linköping AB, anställningsvillkoren i branschen, konjunkturen i byggsektorn i Östergötland, sin inställning till Byggnads krav på kollektivavtal, sina iakttagelser beträffande stridsåtgärdernas omfattning och effekter, samt skälen till att han sade upp sig från sin anställning.

Förhöret åberopas till styrkande av

att HGS Linköping AB erbjöd sina anställda lön, försäkringsskydd och andra anställningsvillkor som inte var sämre än dem som följde av gällande kollektivavtal,

att HGS Linköping AB:s tre anställda vare sig önskade kollektivavtal med Byggnads eller på annat sätt ville stödja Byggnads,

att den kontraktssumma som HGS Linköping AB bestämde för en entreprenad innefattade en vinstmarginal om cirka 10 procent i förhållande till företagets kostnader för densamma,

att HGS Linköping AB hade uppfört totalt sex hus fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007,

att byggkonjunkturen i Östergötland var gynnsam under den i målet relevanta tiden,

att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot företaget, hade haft förmåga att uppföra cirka tolv hus per år,

att verksamheten inte gick att driva vidare på grund av Byggnads stridsåtgärder, bl.a. genom att dessa försvårade möjligheterna att anlita underentreprenörer, samt

att skälet till att han sade upp sig från sin anställning berodde på Byggnads stridsåtgärder.

5.2.3 Vittnesförhör med *Andreas Johansson*, som tidigare var anställd i HGS Linköping AB.

Andreas Johansson ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund, sin anställning hos HGS Linköping AB, verksamheten i HGS Linköping AB, anställningsvillkoren i branschen, konjunkturen i byggsektorn i Östergötland, sin inställning till Byggnads krav på kollektivavtal, sina iakttagelser beträffande stridsåtgärdernas omfattning och effekter, samt skälen till att han sade upp sig från sin anställning.

Förhöret åberopas till styrkande av

att HGS Linköping AB erbjöd sina anställda lön, försäkringsskydd och andra anställningsvillkor som inte var sämre än dem som följde av gällande kollektivavtal,

att HGS Linköping AB:s tre anställda vare sig önskade kollektivavtal med Byggnads eller på annat sätt ville stödja Byggnads,

att den kontraktssumma som HGS Linköping AB bestämde för en entreprenad innefattade en vinstmarginal om cirka 10 procent i förhållande till företagets kostnader för densamma,

att HGS Linköping AB hade uppfört totalt sex hus fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007,

att byggkonjunkturen i Östergötland var gynnsam under den i målet relevanta tiden,

att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot företaget, hade haft förmåga att uppföra cirka tolv hus per år,

att verksamheten inte gick att driva vidare på grund av Byggnads stridsåtgärder, bl.a. genom att dessa försvårade möjligheterna att anlita underentreprenörer, samt

att skälet till att han sade upp sig från sin anställning berodde på Byggnads stridsåtgärder.

5.2.4 Vittnesförhör med *Hampus Johansson*, som tidigare var anställd i HGS Linköping AB.

Hampus Johansson ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund, sin anställning hos HGS Linköping AB, verksamheten i HGS Linköping AB, anställningsvillkoren i branschen, konjunkturen i byggsektorn i Östergötland, sin inställning till Byggnads krav på kollektivavtal, sina iakttagelser beträffande stridsåtgärdernas omfattning och effekter, samt skälen till att han sade upp sig från sin anställning.

Förhöret åberopas till styrkande av

att HGS Linköping AB erbjöd sina anställda lön, försäkringsskydd och andra anställningsvillkor som inte var sämre än dem som följde av gällande kollektivavtal,

att HGS Linköping AB:s tre anställda vare sig önskade kollektivavtal med Byggnads eller på annat sätt ville stödja Byggnads,

att den kontraktssumma som HGS Linköping AB bestämde för en entreprenad innefattade en vinstmarginal om cirka 10 procent i förhållande till företagets kostnader för densamma,

att HGS Linköping AB hade uppfört totalt sex hus fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007,

att byggkonjunkturen i Östergötland var gynnsam under den i målet relevanta tiden,

att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot företaget, hade haft förmåga att uppföra cirka tolv hus per år,

att verksamheten inte gick att driva vidare på grund av Byggnads stridsåtgärder, bl.a. genom att dessa försvårade möjligheterna att anlita underentreprenörer, samt

att skälet till att han sade upp sig från sin anställning berodde på Byggnads stridsåtgärder.

- 5.2.5 Vittnesförhör med *Bernt Tybåhl*, ställföreträdare för B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB, som hade ett samarbete och avtal med HGS Linköping AB.

Bernt Tybåhl ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund, B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB:s verksamhet, Mäklarbyråns relation till och samarbete med Henrik Gustavsson och HGS Linköping AB, Mäklarbyråns agentavtal med Anebyhus AB, konjunkturen i byggsektorn i Östergötland, försäljningen av Anebyhus i Östergötland, kontakterna mellan Mäklarbyrå och Anebyhus AB verkställande direktör Kenneth Roos gällande konflikten mellan HGS Linköping AB och Byggnads, orsakerna till att HGS Linköping AB inte erhöll fler uppdrag från Mäklarbyrå, samt orsakerna till att Mäklarbyrå och Anebyhus AB avslutade agentavtalet.

Förhöret återopas till styrkande av

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade ett agentavtal med Anebyhus AB gällande förmedling av försäljning av monteringsfärdiga småhus i Linköping från 2002 till den 28 augusti 2006,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och Henrik Gustavsson/HGS Linköping AB hade en etablerad affärsrelation och ett avtal som innebar att Mäklarbyrå skulle anvisa köparna av Anebyhusen till HGS Linköping AB för utförandet av entreprenaden,

att Henrik Gustavsson och B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl även hade en överenskommelse om att Henrik Gustavsson mot viss provision skulle förmedla försäljningsavtal avseende monteringsfärdiga småhus från Anebyhus AB,

att byggkonjunkturen i Östergötland var gynnsam under den i målet relevanta tiden,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB avsåg att förmedla cirka tolv entreprenaduppdrag per år till HGS Linköping AB samt att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot företaget, hade haft förmåga att utföra dessa entreprenader,

att den genomsnittliga kontraktssumman för de aktuella uppdragen var cirka 850 000 kr för en generalentreprenad och cirka hälften av det beloppet för en stomresning,

att den kontraktssumma som HGS Linköping AB bestämde för en entreprenad innefattade en vinstmarginal om cirka 10 procent i förhållande till företagets kostnader för densamma,

att Anebyhus AB:s verkställande direktör Kenneth Roos kontaktade B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB under våren 2006 i anslutning till stridsåtgärderna mot HGS Linköping AB och uppgav att samarbetet mellan Anebyhus AB och Mäklarbyrån inte kunde fortsätta om Mäklarbyrån samarbetade med HGS Linköping AB och att Mäklarbyrån inte fick lägga några beställningar på Anebyhus så länge HGS Linköping AB anlidades,

att detta berodde på att Byggnads hade uppmanat Anebyhus AB att se till att samarbetet mellan B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och HGS Linköping AB upphörde,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade brutit mot avtalet med HGS Linköping AB om Mäklarbyrån hade anlitat en annan entreprenör,

att den huvudsakliga anledningen till att agentavtalet mellan B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och Anebyhus AB sades upp

per den 28 augusti 2006 var att Mäklarbyrån fortsatte att samarbeta med HGS Linköping AB, som var försatt i blockad,

att HGS Linköping AB från 2006 och fram till konkursutbrottet hade uppfört fyra småhus från Anebyhus AB som B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade förmedlat,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB:s försäljning av Anebyhus påverkades negativt av de åtgärder som Byggnads vidtog med anledning av stridsåtgärderna mot HGS Linköping AB,

att orsaken till att HGS Linköping AB inte erhöll fler uppdrag från B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB under 2006 berodde på åtgärder som Byggnads vidtagit, samt

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och HGS Linköping AB hade kunnat fortsätta sitt samarbete om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot HGS Linköping AB.

5.2.6 Vittnesförhör med *Britt-Marie Emilsson*, ställföreträdare för B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB, som hade ett samarbete och avtal med HGS Linköping AB.

Britt-Marie Emilsson ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund, B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB:s verksamhet, Mäklarbyråns relation till och samarbete med Henrik Gustavsson och HGS Linköping AB, Mäklarbyråns agentavtal med Anebyhus AB, försäljningen av Anebyhus i Östergötland, konjunkturen i byggsektorn i Östergötland, kontakterna mellan Mäklarbyrån och Anebyhus AB:s verkställande direktör Kenneth Roos gällande konflikten mellan HGS Linköping AB och Byggnads, orsakerna till att HGS Linköping AB inte erhöll fler uppdrag från Mäklarbyrån,

samt orsakerna till att Mäklarbyrå och Anebyhus AB avslutade agentavtalet.

Förhöret åberopas till styrkande av

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade ett agentavtal med Anebyhus AB gällande förmedling av försäljning av monteringsfärdiga småhus i Linköping från 2002 till den 28 augusti 2006,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och Henrik Gustavsson/HGS Linköping AB hade en etablerad affärsrelation och ett avtal som innebar att Mäklarbyrå skulle anvisa köparna av Anebyhusen till HGS Linköping AB för utförandet av entreprenaden,

att Henrik Gustavsson och B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl även hade en överenskommelse om att Henrik Gustavsson mot viss provision skulle förmedla försäljningsavtal avseende monteringsfärdiga småhus från Anebyhus AB,

att byggkonjunkturen i Östergötland var gynnsam under den i målet relevanta tiden,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB avsåg att förmedla cirka tolv entreprenaduppdrag per år till HGS Linköping AB samt att HGS Linköping AB, om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot företaget, hade haft förmåga att utföra dessa entreprenader,

att den genomsnittliga kontraktssumman för de aktuella uppdragen var cirka 850 000 kr för en generalentreprenad och cirka hälften av det beloppet för en stomresning,

att den kontraktssumma som HGS Linköping AB bestämde för en entreprenad innefattade en vinstmarginal om cirka 10 procent i förhållande till företagets kostnader för densamma,

att Anebyhus AB:s verkställande direktör Kenneth Roos kontaktade B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB under våren 2006 i anslutning till stridsåtgärderna mot HGS Linköping AB och uppgav att samarbetet mellan Anebyhus AB och Mäklarbyrån inte kunde fortsätta om Mäklarbyrån samarbetade med HGS Linköping AB och att Mäklarbyrån inte fick lägga några beställningar på Anebyhus så länge HGS Linköping AB anlätades,

att detta berodde på att Byggnads hade uppmanat Anebyhus AB att se till att samarbetet mellan B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och HGS Linköping AB upphörde,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade brutit mot avtalet med HGS Linköping AB om Mäklarbyrån hade anlitat en annan entreprenör,

att den huvudsakliga anledningen till att agentavtalet mellan B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och Anebyhus AB sades upp per den 28 augusti 2006 var att Mäklarbyrån fortsatte att samarbeta med HGS Linköping AB, som var försatt i blockad,

att HGS Linköping AB från 2006 och fram till konkursutbrottet hade uppfört fyra småhus från Anebyhus AB som B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade förmedlat,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB:s försäljning av Anebyhus påverkades negativt av de åtgärder som Byggnads vidtog med anledning av stridsåtgärderna mot HGS Linköping AB,

att orsaken till att HGS Linköping AB inte erhö­ll fler uppdrag från B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB under 2006 berodde på åtgärder som Byggnads vidtagit, samt

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och HGS Linköping AB hade kunnat fortsätta sitt samarbete om inte Byggnads hade vidtagit stridsåtgärder mot HGS Linköping AB.

5.2.7 Vittnesförhör med advokat *Oscar Brandin*, som var konkursförvaltare för HGS Linköping AB.

Oscar Brandin ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund och erfarenhet, hur en konkursförvaltare utför sitt uppdrag, samt sina iakttagelser och bedömningar i samband med uppdraget som konkursförvaltare för HGS Linköping AB.

Förhöret åberopas till styrkande av

att Byggnads stridsåtgärder var den huvudsakliga orsaken till att HGS Linköping AB kom på obestånd, och

att obeståndet uppkom i anslutning till dessa.

5.2.8 Partssakkunnigförhör med *Ingemar Rindstig*, revisor vid Ernst & Young AB, Uppsala.

Ingemar Rindstig ska höras om de marginaler som gäller i byggbranschen, om betydelsen av ett företags egna kapital för möjligheten att bedriva verksamhet, samt om de skäl och omständigheter på vilka hans bedömningar och utlåtande grundar sig (tingsrättens aktbilaga 119).

Förhöret åberopas till styrkande av *att* den försäljningsmarginal som HGS Linköping AB tillämpade vid bestämmande av

kontraktssumma för en entreprenad är förenlig med branschpraxis, samt *att* den omständigheten att ett företag i sitt uppstartsskede använt och/eller förbrukat det egna kapitalet inte utgör hinder mot en lönsam verksamhet.

- 5.2.9 Vittnesförhör med *Göran Linderfalk*, projektledare, Anebyhusgruppen AB.

Göran Linderfalk ska höras om försäljningen av Anebyhus under tiden 2002–2008 (tingsrättens aktbilaga 120).

Förhöret åberopas till styrkande av storleken av försäljningen av Anebyhus i Linköping under den angivna tiden.

5.3 **Skriftlig bevisning**

- 5.3.1 Avtal mellan Anebyhus AB och B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB daterat den 13 maj 2002, till styrkande av

att parterna hade ett agentavtal gällande försäljning av monteringsfärdiga småhus från Anebyhus AB, samt

att parterna hade bedömt att agentens försäljning skulle uppgå till tolv hus per år (bilaga till tingsrättens aktbilaga 121).

- 5.3.2 Intyg från Bernt Tybåhl till Henrik Gustavsson den 14 januari 2009, till styrkande av

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade ett agentavtal med Anebyhus AB gällande förmedling av försäljning av monteringsfärdiga småhus i Linköping, *att* B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och HGS Linköping AB hade ett avtal som innebar att Mäklarbyrån skulle anvisa köparna av Anebyhusen till HGS Linköping AB för utförandet av entreprenaderna, samt

att kontraktssumman för en generalentreprenad var i snitt cirka 850 000 kr inklusive mervärdesskatt under 2006 (tingsrättens aktbilaga 121).

- 5.3.3 Frågor i anledning av tvist mellan Henrik Gustavsson och Svenska Byggnadsarbetareförbundet från advokat Peter Kindblom till B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB den 11 september 2009 samt svar från Bernt Tybåhl till Peter Kindblom den 22 september 2009, till styrkande av

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade ett agentavtal med Anebyhus AB gällande förmedling av försäljning av monteringsfärdiga småhus i Linköping fram till den 23 augusti 2006,

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och HGS Linköping AB hade ett avtal som innebar att Mäklarbyrån skulle anvisa köparna av Anebyhusen till HGS Linköping AB för utförandet av entreprenaden,

att HGS Linköping AB hade i uppdrag att uppföra cirka tolv förmedlade Anebyhus årligen, varav sex generalentreprenader och resterande hus som stomresta hus,

att kontraktssumman för en generalentreprenad var i snitt cirka 850 000 kr inklusive mervärdesskatt under 2006,

att HGS Linköping AB var den enda entreprenör som B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB anlätade för uppförande av Anebyhus, samt

att den huvudsakliga anledningen till att agentavtalet mellan B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och Anebyhus AB sades upp i

augusti 2006 var de stridsåtgärder som Byggnads vidtog mot HGS Linköping AB (tingsrättens aktbilaga 122).

5.3.4 Avtal mellan B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och Henrik Gustavsson daterat den 11 november 2005, till styrkande av *att* parterna hade ett agentavtal gällande försäljning av monteringsfärdiga småhus från Anebyhus AB (tingsrättens aktbilaga 123).

5.3.5 Årsredovisning för HGS Linköping AB för räkenskapsåret 2005-12-31–2006-04-30, till styrkande av *att* verksamheten i HGS Linköping AB startade under våren 2006, *att* ett större projekt hade påbörjats under den tiden, och *att* verksamhetens förlust berodde på initialkostnader för verksamheten (tingsrättens aktbilaga 124).

5.3.6 Balans- och resultatrapport för HGS Linköping AB för räkenskapsåret 2006-05-01–2007-04-30, till styrkande av *att* HGS Linköping AB under den tiden redovisade en försäljning (omsättning) på drygt 2,5 miljoner kronor (tingsrättens aktbilaga 125).

5.3.7 Förvaltarberättelse den 30 januari 2008 avseende HGS Linköping AB, till styrkande av *att* Byggnads stridsåtgärder var den huvudsakliga orsaken till att HGS Linköping AB kom på obestånd, *att* obeståndet uppkom i anslutning till stridsåtgärderna, samt

att stridsåtgärderna orsakade HGS Linköping AB ekonomisk skada (bilaga 9 till tingsrättens aktbilaga 1).

- 5.3.8 Transkribering av telefonsamtal mellan Gunnar Strömmer, tidigare ombud för Henrik Gustavsson, och Kenneth Roos, VD för Anebyhus AB, den 22 september 2006, till styrkande av

att Byggnads kontaktade Anebyhus AB genom dess dåvarande VD Kenneth Roos i syfte att se till att samarbetet mellan B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och HGS Linköping AB skulle upphöra och att HGS Linköping AB inte längre skulle kunna få uppdrag att uppföra Anebyhus,

att Kenneth Roos därefter kontaktade B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB och uppgav att samarbetet mellan Anebyhus AB och B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB inte kunde fortsätta om Mäklarbyrån samarbetade med HGS Linköping AB, och

att B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB inte fick lägga några beställningar på Anebyhus så länge HGS Linköping AB anlätades (tingsrättens aktbilaga 126).

Telefonsamtalet är ingivet som ljudfil på ett USB-minne (tingsrättens aktbilaga 128). Ljudfilen kommer att spelas upp under Henrik Gustavssons sakframställan. Transkriberingen kommer att användas under Henrik Gustavssons motförhör med Kenneth Roos.

- 5.3.9 Sammanställning av information om de hus som HGS Linköping AB byggde i Linköping och Norrköping fram till dess att bolaget försattes i konkurs den 19 juni 2007, till styrkande av

att HGS Linköping AB fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007 hade uppfört fyra småhus från Anebyhus AB som B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade förmedlat, samt

att HGS Linköping AB från 2006 och fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007 som entreprenör uppförde två småhus från hustillverkaren Willa Nordic AB (tingsrättens aktbilaga 127).

- 5.3.10 Entreprenadkontrakt avseende fyra av de sex hus som HGS Linköping AB uppförde fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007, till styrkande av

att HGS Linköping AB fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007 hade uppfört fyra småhus från Anebyhus AB som B & B Mäklarbyrå Emilsson & Tybåhl AB hade förmedlat, samt

att HGS Linköping AB från 2006 och fram till konkursutbrottet den 19 juni 2007 som entreprenör uppförde två småhus från hustillverkaren Willa Nordic AB (tingsrättens aktbilaga 132).

- 5.3.11 Utskrift från Sveriges Byggindustriers hemsida, som den såg ut den 29 juni 2006, till styrkande av *att* HGS Linköping AB hade tvingats utge ekonomiska bidrag till Byggnads eller till Sveriges Byggindustrier och Svenskt Näringsliv för att tillmötesgå Byggnads krav på kollektivavtal (tingsrättens aktbilaga 103).

- 5.3.12 Utdrag ur Byggnads tidskrift Byggnadsarbetaren nr 8 maj 2006, till styrkande av *att* gransknings- och mättningsarvodena bär förhandlingsorganisationen (tingsrättens aktbilaga 104).

- 5.3.13 Utdrag ur årsredovisningar från Byggnads avdelning 35 i Linköping mellan åren 1996 och 2005, till styrkande av *att*

Byggnads bedriver politisk verksamhet och uttrycker politiska ståndpunkter (tingsrättens aktbilaga 98).

- 5.3.14 Utdrag ur Byggnads tidskrift Inblick, nr 8, 2006, till styrkande av *att* Byggnads bedriver politisk verksamhet och uttrycker politiska ståndpunkter (tingsrättens aktbilaga 99).
- 5.3.15 Utdrag ur Dagens Nyheter och Byggnads tidskrift Byggnadsarbetaren, till styrkande av *att* Byggnads bedriver politisk verksamhet, uttrycker politiska ståndpunkter och lämnar ekonomiska bidrag till partipolitisk verksamhet (tingsrättens aktbilaga 100).
- 5.3.16 Utdrag ur Sveriges Bygginstrumenters tidskrift Bygginstrument, nr 21, 2006, till styrkande av *att* Sveriges Bygginstrumenter bedriver politisk verksamhet och uttrycker politiska ståndpunkter (tingsrättens aktbilaga 101).
- 5.3.17 Utdrag ur Svenskt Näringslivs årsredovisning för 2005, till styrkande av *att* Svenskt Näringsliv bedriver politisk verksamhet och uttrycker politiska ståndpunkter (tingsrättens aktbilaga 102).
- 5.3.18 Sammanställning av statistik från Konjunkturinstitutet, Sveriges Bygginstrumenter samt SCB, till styrkande av *att* byggkonjunkturen i Sverige och i Östergötland var gynnsam under den i målet relevanta tiden (tingsrättens aktbilaga 96).
- 5.3.19 Anställningsavtal för Patrik Berg (nu Randström), Andreas Johansson och Hampus Johansson, samt försäkringsbekräftelse avseende FORA-försäkringar, till styrkande av *att* HGS Linköping AB erbjöd sina anställda lön, försäkringsskydd och andra villkor som inte var sämre än dem som följde av gällande kollektivavtal (tingsrättens aktbilaga 106).

- 5.3.20 Byggnads tidlönestatistik enligt Byggnadsavtalet avseende 2006, till styrkande av *att* HGS Linköping AB erbjöd sina anställda lön som inte var sämre än den som följde av gällande kollektivavtal (tingsrättens aktbilaga 90).
- 5.3.21 Utdrag ur Byggnads tidskrift Byggnadsarbetaren den 13 maj 2001, till styrkande av *att* Byggnads vid den tidpunkten kände till att det s.k. Evaldsson-målet hade förts vidare till Europadomstolen (tingsrättens aktbilaga 92).
- 5.3.22 Utdrag ur Byggnads tidskrift Byggnadsarbetaren nr 5 mars 2007, till styrkande av *att* Byggnads ordförande i Linköping, Roland Söderberg, i samband med stridsåtgärderna inte påstod att de anställda på HGS Linköping AB hade sämre villkor än dem som följde av gällande kollektivavtal (tingsrättens aktbilaga 75).
- 5.3.23 Protokoll från sammanträde för muntlig förberedelse i Arbetsdomstolen den 18 september 2006, till styrkande av *att* Byggnads i samband med stridsåtgärderna saknade kännedom om den lön och övriga anställningsvillkor som HGS Linköping AB tillämpade (tingsrättens aktbilaga 91).
- 5.3.24 Artikel ur Dagens Nyheter den 17 februari 2007, ”Vi tänker fortsätta med granskningsavgifterna”, till styrkande av *att* Byggnads inte avsåg att vidta några åtgärder med anledning av Europadomstolens dom i Evaldssonmålet den 13 februari 2007 (tingsrättens aktbilaga 76).

Som ovan,

Fredrik Bergman